

Informacja na posiedzenie Komisji Rewizyjnej zwołanej na dzień 27 września 2024 r., której tematem będzie „Weryfikacja rzeczywistych kosztów usług w ZUK w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków w kontekście projektu uchwały budżetowej na rok 2025 r.”

Zakres działalności :

Podstawową działalnością Zakładu Usług Komunalnych w Cmolasie jest dostarczanie wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych. ZUK Cmolas obsługuje sieć wodociągową o długości 144,4 km (bez przyłączy) oraz 122,3 km sieci kanalizacyjnej (bez przyłączy) – stan na 31.12.2023 r. Zgodnie z regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków, ZUK Cmolas obsługuje również przyłącza wodociągowe (2165 szt.) – do zaworu za wodomierzem głównym oraz przyłącza kanalizacyjne (1580 szt.) do pierwszej studzienki licząc od strony budynku. W 2023 r. zakład zakupił 278 243 m³ wody na Ujęciu Wody w Cmolasie oraz 4224 m³ u innych dostawców (ZGKiM Sp. o.o. Kolbuszowa – 929 m³ 3228 m³ – ZUK Niwiska, 67 m³ – ZUK Dzikowiec). W 2024 r. do dnia 31.08.2024 r. zakupiono do sieci 215 503 m³. W 2023 r. zostało sprzedane odbiorcom usług 211 539 m³ wody i 148 774 m³ ścieków. Różnica wynikała między zakupem wody a sprzedażą powstała na skutek różnych terminów odczytu wodomierzy, jak również ze strat na sieci oraz własnych celów technologicznych (straty na wodzie – 25,12 %)

Ciśnienie wody w sieci wodociągowej w Porębach Dymarskich, Dąbrówce i Cmolasie (do Biblioteki) otrzymywane jest z Ujęcia Wody w Cmolasie, pozostałe miejscowości są zasilane poprzez trzy przepompownie wody (w Cmolasie, Hadykówce i Jagodniku) łączna pojemność zbiorników wody wynosi około 900 m³. Wszystkie pompownie wody posiadają monitoring pracy urządzeń oraz stanu poziomu wody w zbiornikach. W 2023 r. usunięto 38 awarie na sieci wodociągowej i 33 na sieci kanalizacyjnej. (w 2024 r.- do 31.08.2024 - 36 awarii na wodociągu, 41 - na sieci kanalizacyjnej)

Sieć kanalizacyjna wyposażona jest w 29 przepompowni sieciowych oraz 11 przepompowni przydomowych, 17 przepompowni posiada monitoring pracy pompowni.

Oczyszczalnia ścieków posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzenie ścieków do wód Q_{śrd} – 680 m³/d i Q_{max} -896 m³/d ważne do 31.12.2026 r. W 2023 r. do rzeki odprowadzono 210 405 m³ ścieków oczyszczonych (śred. dob – 576 m³).

Sieć kanalizacyjna obsługiwana przez ZUK Cmolas obejmuje miejscowości – Cmolas, Hadykówka, Trzęsówka, Ostrowy Tuszowskie, Jagodnik oraz częściowo Ostrowy Baranowskie. W pozostałych miejscowościach, ze względu na brak warunków technicznych i duże rozproszenie gospodarstw, wybudowano ekologiczne przydomowe oczyszczalnie – Poręby Dymarskie – 43 szt., Ostrowy Baranowskie 55 szt. oraz 7 szt. w Ostrowach Tuszowskich i 1 szt. w Jagodniku. ZUK Cmolas świadczy usługi wywozu ścieków z bezodpływowych zbiorników na ścieki jak również nadmiaru osadu z przydomowych oczyszczalni. W 2023 r. wykonano 407 kursów wozem asenizacyjnym i przywieziono na oczyszczalnię 1628 m³ nieczystości ciekłych. (2024 rok – do 30.06.2024 – wywieziono 1168 m³ nieczystości ciekłych – 292 kursy wozu asenizacyjnego)

Sieć wodociągowa obejmuje całą Gminę Cmolas, tj. Cmolas, Hadykówka, Trzęsówka, Jagodnik, Ostrowy Tuszowskie, Ostrowy Baranowskie, Poręby Dymarskie, Toporów.

Zakład w ramach swojej działalności wykonuje również prace zleczone przez Gminę w zakresie zimowego i letniego utrzymania dróg gminnych. W 2023 r. sprzęt ZUK Cmolas pracował 91 godz. przy zimowym utrzymaniu dróg i placów gminnych i 116 godz. przy letnim utrzymaniu dróg i placów gminnych.

Koszty funkcjonowania Zakładu Usług Komunalnych

Podstawową działalnością Zakładu Usług Komunalnych w Cmolasie jest dostarczanie wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych. Budżet Zakładu jest ściśle związany

z zatwierdzonymi przez Wody Polskie taryfami za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Obecne taryfy są zatwierdzone na lata 2023-2026 (taryfy zmieniają się od pierwszego lipca każdego roku)

Zakład alokuje koszty w następujący sposób ;

- Sieć wodociągowa
- Kanalizacja
- Koszty ogólne
- Działalność pozostała

Wszelkie zakupy i opłaty dotyczące dostawy wody i utrzymania sieci wodociągowej alokuje się do kosztów wody, podobnie jak koszty związane z oczyszczaniem ścieków i utrzymaniem sieci kanalizacyjnej, które są alokowane w całości do kanalizacji. Wszelkie koszty, których nie można przypisać bezpośrednio do kosztów wod-kan i służą zarówno działalności na wodociągu i kanalizacji (np. paliwa do samochodów służbowych, telefony, szkolenia, artykuły biurowe itp.) są alokowane w kosztach ogólnych i liczone wskaźnikiem alokacji wyliczonym dla wodociągu w wysokości 60 % i 40 % dla kanalizacji. Dodatkowo zakład zajmuje się usługą wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych oraz częściowo letnim i zimowym utrzymanie dróg gminnych. Zakład posiada na wyposażeniu dwa ciągniki oraz dwa wozy asenizacyjne. Jeden zestaw jest przypisany alokacją do działalności pozostałej i wszelkie koszty związane z jego utrzymaniem są księgowane jako działalność pozostała i nie wpływają na koszty utrzymania sieci wod-kan. Drugi zestaw asenizacyjny jest przypisany do utrzymania sieci kanalizacyjnej i jest wykorzystywany do czyszczenia pompowni ścieków oraz usuwania awarii na sieci kanalizacyjnej. W nowych taryfach ujęto koszty operatora ciągnika w stosunku; pół etatu - działalność pozostała i pół etatu -kanalizacja.

Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie ze względu na położenie oczyszczalni ścieków obok ujęcia wody w Cmolasie, technologię oczyszczalni oraz konieczność zabezpieczenie terenów obok oczyszczalni, w celu ochrony wód podziemnych przed skażeniem w przypadku awarii, pełni stały dozór oczyszczalni 24 godziny na dobę, z wyjątkiem pierwszych zmian w weekendy i święta. Pracownicy obsługujący sprzęty wykorzystywane do wywozu nieczystości ciekłych lub utrzymania dróg wykonywają prace przypisane do działalności pozostałej zazwyczaj na drugich zmianach i tylko w przypadku, gdy na sieci wod-kan i oczyszczalni nie ma prac, które wymagają natychmiastowej interwencji pracowników. Obecnie w Zakładzie zatrudnionych jest siedem osób w tym dwie osoby w administracji oraz dodatkowo jedna osoba na stażu z Urzędu Pracy. W związku koniecznością obniżenia ceny dostawy wody i mniejszym zaangażowaniem pracowników w obsługę sieci wodociągowej, do kosztów osobowych sieci wodociągowej wliczono 1 etat konserwatora wod -kan i 50 % kosztów administracji zgodnie z przyjętą alokacją. Pół etatu kierowcy ciągnika ujęto do działalności pozostałej, która nie jest wliczona do kosztów taryf. Pozostałe trzy i pół etatów pracowników fizycznych i 50 % kosztów administracji wliczono do kanalizacji.

Realizacja budżetu za 2023r.

Koszty i Przychody ZUK Cmolas za 2023 r.

PRZYCHODY - 2023 rok

- Sprzedaż wody – 1.178.587,21

- Sprzedaż ścieki – 820.981,24

Razem – 1.999.568,45 zł

Przychody z usług

- Beczkowóz – 42.304,79
- Noty za wywóz nieczystości z placów użyteczności publicznych, utrzymanie dróg i placów gminnych – 24.326,74
- Odsetki od należności, kapitałowe – 5.885,00

Razem – 72.516,53 zł

Dotacja

- do wody – 183.056,89
- do ścieków- 114.417,17

Razem – 297.474,06 zł

R-M PRZYCHODY ZA ROK – 2.369.559,04 zł netto

Pozostałe przychody

- różnica w zaokrągleniach podatku Vat, umorzony podatek od nieruchomości – 63.736,90 zł
- dotacja celowa 100.000, zł

RAZEM PRZYCHODY – 2.533.295,94 zł

KOSZTY 2023**ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA – 126.149,43**

- zakupy na wodociąg (części) – 30.114,81
- zakupy na kanalizację – 22.991,71
- zakup materiałów kancelaryjno-biurowych (papier, tonery, itp.) – 6.396,40
- zakupy ogólnego użytku wod-kan – 16.803,34
- zakup paliwa do ciągnika Case, Kioti – 19.023,86
- zakup paliwa do samochodów, koparki, ciągników – 26.498,32
- zakup paliwa do kosiarek, agregatu i pomp – 4.320,99

ZAKUP ODZIEŻY ROBOCZEJ – 5.012,17**ZAKUP WODY – 1.079.960,43 zł**

ZAKUP ENERGII – 297.384,32 zł - (w tym oczyszczalnia ścieków w Cmolasie – 122.799,75)

ZAKUP USŁUG MATERIALNYCH – 95.733,65

- ogrzewanie gazem (biuro ZUK) – 3.750,21
- wywóz nieczystości, osadu – 20.467,47
- opłata za usługi wodne – 10.909,00
- pozostałe opłaty (remonty, prowizje, usługi) – 37.581,81
- remonty pomp – 23.025,16

ZAKUP USŁUG OBCYCH – 12.123,05

- w tym opłata za telefony i internet – 2.697,70
- analizy chemiczne woda – 1.911,34

- analiza chemiczna ścieki – 5.734,01
- badania okresowe – 1.780,00
PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI – 129.167,00

WYNAGRODZENIA – 678.908,41

Wynagrodzenia- 507.370,37
„13”-stka – 34.356,60
Składki na ZUS – 93.116,56
Fundusz Pracy – 12.867,27
Prawa majątkowe – 31.197,61

FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH – 14.608,00

RÓŻNE OPŁATY I SKŁADKI – 29.737,58

- przejścia pod drogami, ubezpieczenie sprzętu, OC od zalania, przeglądy techniczne -
23.618,58
- szkolenia pracownicze – 6.119,00

RAZEM KOSZTY WYNOSZĄ – 2.468.784,04 zł netto

**Pozostałe koszty – różnica w zaokrągleniach podatku VAT, roczna korekta podatku vat
– 6.750,65**

RAZEM KOSZTY – 2.475.534,69 zł netto

Koszty funkcjonowania zakładu od 1 stycznia do 31 sierpnia 2024 r.

1. Zakup paliwa ,materiałów na sieć wod-kan -	82 240,27
2. Zakup wody-	851 159,75
3. Zakup energii oczyszczalnia -	84 767,77
4. Zakup energii pompownie wody -	17 062,69
5. Zakup energii przepompownie ścieków -	138 201,24
6. Zakup energii siedziba ZUK -	11 72,62
7. Ogrzewanie ZUK -	1 681,48
8. Wywóz osadu, nieczystości komunalne -	12 657,43
9. Remonty pomp -	15 986,52
10. Pozostałe opłaty(usługa BHP, prowizja)-	27 496,06
11. Opłata stała i zmienna wody polskie -	4 428,5
12. Telefon, internet -	1 880,42
13. Badanie wody, ścieków	4 036,62
14. Podatek od nieruchomości -	82 572
15. Wynagrodzenie pracowników -	351 095,11
16. ZUS,FP,ZFŚS, badania pracowników -	86 677,18
17. Szkolenie-	1 529
18. Różne opłaty (ubezpieczenia,przeglądy) -	10 997,86

RAZEM

1 775 642,52

Naliczony podatek od nieruchomości do VII -
w tym zapłacony -
umorzony -

82572
47184
35388

Plan działania ZUK Cmolas na kolejne lata .

Działalność Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie w najbliższych latach będzie ukierunkowana głównie na działalność związaną z dostarczaniem wody, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków poprzez :

1. zapewnienie ciągłości dostaw wody i odprowadzania ścieków dla gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej i zakładów produkcyjnych poprzez utrzymanie i modernizację istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jak również rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
2. zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego dla gminy Cmolas poprzez bieżącą kontrolę i modernizację urządzeń przeciwpożarowych (hydranty) jak również rozbudowę sieci w celu uzupełnienia sieci w hydranty p.poż ,
3. zapewnienie dalszej prawidłowej pracy oczyszczalni ścieków, poprzez utrzymanie i modernizację istniejących urządzeń oczyszczalni oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków,
4. zapewnienie odbioru ścieków i osadu z bezodpływowych zbiorników na ścieki i przydomowych oczyszczalni ścieków od mieszkańców którzy nie są podpięci do ogólnospławnej kanalizacji sanitarnej ze względów na brak możliwości technicznych, tym samym zapewniając bezpieczeństwo ekologiczne gleby i wód gruntowych przed zanieczyszczeniami zawartymi w ściekach.

Potrzeby inwestycyjne :

1. Realizacja projektu rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.

Obecna przepustowość oczyszczalni zapewnia dobowy przepływ ścieków, ale w perspektywie może okazać się za mała, w przypadku powstania jakiegoś zakładu oraz podłączania nowych gospodarstw. Ostatnia rozbudowa miała miejsce w 2005 roku i część urządzeń wymaga wymiany lub ewentualnych zmiany rozwiązań technologicznych. Został wykonany projekt na rozbudowę i modernizację oczyszczalni oraz otrzymano dofinansowanie ze środków unijnych. Oczyszczalnia po rozbudowie będzie miała przepływ średniodobowy 1000 m³.

2. Budowa kanalizacji w Cmolasie na nowych osiedlach na Pańskich Polach oraz Pogorzalkach.

Wykonano projekt budowy kanalizacji na nowych osiedlach na Pańskich Polach i Pogorzalkach dzięki czemu istniejące i przyszłe budynki mieszkalne będą miały możliwość podłączenia się do sieci kanalizacyjnej.

3. Budowa nowego odcinka sieci wodociągowej na Pańskie Pola.

Obecnie na terenie Pańskich Pól i Pogorzalek znajduje się sieć wodociągowa Ø 90 mm, która w perspektywie powstawania kolejnych budynków mieszkalnych może okazać się za mało wydajna. Dlatego konieczna jest budowa nowej nitki sieci Ø 110 lub Ø 160 mm.

4. Wymiana węzłów wodociągowych i studni rozprężnych.

Zasuwy węzłów pełnią ważną rolę w przypadku awarii i prac remontowych na sieci. Ze względu na ich specyfikę i umiejscowienie, nie ma możliwości ich konserwacji i naprawy. Często się zdarza, że nawet po kilku latach zasuw nie spełniają swojej roli, dlatego też należy je wymieniać na nowe. Studnie rozprężne na kanalizacji, zazwyczaj są wykonane z kręgów betonowych, które pod wpływem działania gazów (siarkowodor), wymagają remontu, aby uniemożliwić w przyszłości np. zawalenie się studni.- częściowo realizacja -2024 r.

5. Wymiana hydrantów p.poż na terenie gminy Cmolas

Wykonano projekt wymiany około 200 szt. istniejących hydrantów p.poż., które ze względu na wiek wymagają pilnej wymiany, co pozwoli na niezawodne zabezpieczenie w wodę służby p.poż podczas gaszenia pożarów, oraz poprawi eksploatację sieci wodociągowej.

6. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach budowlanych.

W związku z powstawaniem nowych terenów budowlanych, należy rozbudować istniejącą infrastrukturę wod-kan w miejscach, gdzie jest to możliwe, aby umożliwić przyłączenie nowopowstałych budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

7. Cyfrowe wodociągi w gminie Cmolas

W ramach tego projektu wdrożone zostaną e-usługi (eBOK), które pozwolą między innymi na załatwienie wielu spraw drogą elektroniczną, bez konieczności wizyty w biurze zakładu. Zostaną również wymienione wszystkie wodomierze z możliwością zdalnego odczytu i wysoką klasą metrologiczną. Pozwoli to usprawnić rozliczenie należności za użytą wodę i odprowadzone ścieki, przyczyni się do ograniczenia strat związanych z błędnymi wskazaniem wodomierzy o niższej klasie metrologicznej oraz wyeliminuje nielegalny pobór wody z pominięciem urządzeń pomiarowych.

8. Remont pompowni ścieków.

Zakład obsługuje 29 przepompowni ścieków sieciowych i 11 przydomowych. Ostatni większy remont 9 przepompowni sieciowych w Hadykówce, Trzęsówce i Jagodniku został wykonany w 2015 r. . W 2023 r. przebudowano pompownię w Cmolasie (Dąbrówka) . Pozostałe pompownie pracują po kilkanaście lat, remontowane tylko doraźnie. Urządzenia pompowni ścieków pracują w bardzo trudnych warunkach, narażone na działanie siarkowodoru, metanu oraz ścieków które zawierają w sobie elementy stałe, które negatywnie wpływają na prace pomp tłocznych. Remont pompowni polegałby na wymianie pomp, instalacji wewnętrznej pompowni oraz skrzynek zasilająco sterujących. W niektórych pompowniach konieczny będzie remont zbiorników. Realizacja remontu pomoże ograniczyć koszty związane z opłatami za energię i bieżącymi kosztami zakupu części zamiennych. Pozwoli również na szybkie reagowanie na awarie , dzięki wyposażeniu wszystkich pompowni w monitoring pracy.

9. Remont zbiorników pompowni wody w Cmolasie.

Pompownia w Cmolasie zapewnia dostawę wody dla mieszkańców Trzęsówki i części Cmolasu (Zakościele od biblioteki do Kapłonki). Zbiorniki wybudowane została w latach 90-tych i były remontowane doraźnie (lepikowanie stropu, wymiana zaworów pływakowych). Konieczny jest gruntowny remont (wymiana) instalacji wewnętrznej zbiorników oraz zabezpieczenie betonowego stropu zbiorników. Dzięki wybudowaniu wodociągu przesyłowego bezpośrednio do pompowni zasadnym byłoby wybudowanie bay pasu wodociągu, który pozwoliłby dostarczyć wodę mieszkańcom o nieco niższym ciśnieniu w przypadku awarii pompowni.

10. Wykup od prywatnych właścicieli odcinków sieci wodociągowych i kanalizacyjnych .

Plan finansowy na 2025 r.

Na dzień złożenia niniejszej informacji, brak wytycznych do przygotowania planu finansowego na 2025 r. W związku z rozbudową oczyszczalni, konieczne będzie zwiększenie zatrudnienia do obsługi sieci wod – kan i oczyszczalni. Znacząco wzrosną koszty oczyszczania ścieków, w szczególności koszty energii elektrycznej – wg. projektu o 100 %. Nie wiadomo również jaka będzie cena hurtowa zakupu wody PGKiM. Według prognozy którą zakład otrzymał przy złożeniu wniosku taryfowego do Wód Polskich , cena zakupu 1 m³ wody w 2025 r. powinna oscylować w granicach około 4,51 zł netto. Nieunikniony jest wzrost ceny zakupu energii elektrycznej jak również ilości zakupu MWh. Warunkiem zatwierdzenia obowiązujących taryf, było zobowiązanie do dofinansowania I grupy taryfowej i utrzymania stawek cen za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki na poziomie pierwszego okresu obowiązywania obecnej taryfy. W związku z powyższym, przy zachowaniu obecnej ceny za 1 m³ dostarczonej wody , dotacja do 1 m³ wody wyniosłaby w 2025 r. – w okresie od 01.01.2025-30.06.2025 – 2,02 zł netto w okresie od 01.07.2025-31.12.2025 – 2,62 zł netto.

Dotacja do 1 m³ ścieków - w okresie od 01.01.2025-30.06.2025 – 1,78 zł netto w okresie od 01.07.2025-31.12.2025 – 2,15 zł netto. Przy założeniu dopłaty na podobnym poziomie jak w roku 2024 – dopłata do wody wyniosłaby – 443 800,00 zł dopłata do ścieków - 268 050,00 zł.

KIEROWNIK
Zakładu Usług Komunalnych
w Lipnie
Krzysztof Urban
Krzysztof Urban